

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2007
V. volební období

144

Vládní návrh

na vydání

**zákona o státním dluhopisovém programu na úhradu jistin státních
dluhopisů odkupovaných z trhu v roce 2007**

Z á k o n

ze dne

o státním dluhopisovém programu na úhradu jistin státních dluhopisů odkupovaných z trhu v roce 2007

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Státní dluhopisový program na úhradu jistin státních dluhopisů odkupovaných z trhu v roce 2007

- (1) Účelem státního dluhopisového programu je úhrada jistin státních dluhopisů s dobou splatnosti delší než 1 rok, odkupovaných z trhu v roce 2007.
- (2) Maximální rozsah tohoto státního dluhopisového programu je 10 000 000 000 Kč.
- (3) Veškeré závazky vyplývající z tohoto státního dluhopisového programu budou splaceny nejpozději uplynutím 40 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 2

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část

Státní dluhopisy se vydávají podle zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, kde § 25 stanoví, že státní dluhopisy se mohou vydávat pouze na základě zvláštního zákona o státním dluhopisovém programu, nebo na základě zvláštního zákona, který pověřuje ministerstvo vydat státní dluhopisy nebo mu vydání státních dluhopisů umožňuje. Zvláštní zákon stanoví účel, rozsah a maximální dobu splatnosti. V rámci státních dluhopisových programů je Ministerstvo financí oprávněno vydávat jednotlivé emise dluhopisů s různými emisními podmínkami, tj. stanovovat doby splatnosti jednotlivých emisí.

Státní dluhopisy se vydávají v objemu, který je v souladu s emisní strategií státu, která je uplatňována od roku 2000 a v posledních dvou letech prošla výraznými změnami. Na základě schválené Strategie financování a řízení státního dluhu pro rok 2005 bylo od tohoto roku zahájeno řízení státního dluhu na integrované bázi, tj. včetně závazků plynoucích z krytí finančních potřeb v souvislosti s ukončením činnosti České konsolidační agentury a krytím jejích závazků v dalších letech, i případných závazků z poskytnutých rizikových státních záruk. Řízení těchto tří segmentů je prováděno na základě vztahu nákladů a rizik a z hlediska plánování financování a emisní činnosti. Financování státu probíhá z více než 90% pomocí emisí státních dluhopisů. V zemích Evropské unie se již přestaly využívat úvěry a financování je kryto ze 100 % státními dluhopisy, protože na kapitálovém trhu je možno využít pružnější způsob financování.

Jedním z rysů dluhové strategie státu, která koresponduje s praxí všech zemí Evropské unie a OECD, je systematická podpora likvidity sekundárního trhu státních dluhopisů. Kromě snižování počtu emisí státních dluhopisů a zvyšování objemu jednotlivých emisí náleží k dalším nástrojům pro aktivní podporu likvidity zpětné odkupy, výměny a repo operace se střednědobými a dlouhodobými státními dluhopisy na trhu před jejich splatností. Tyto operace tak umožňují pružnější řízení státního dluhu, zejména ve vazbě na minimalizaci refinančního rizika, podporu efektivity domácího finančního trhu a celkovou úsporu nákladů na financování státního dluhu. Odkupy státních dluhopisů ze sekundárního trhu jsou používány při řízení státního dluhu ve všech vyspělých zemích Evropské unie a OECD.

Současné zákony umožňují vydávat dluhopisy **na splátky splatných jistin státních dluhopisů**. Pro splacení musí ministerstvo postupně nashromáždit enormní hotovost (od roku 2008 v objemech větších než 40 mld Kč) proto, aby ji mohlo v den splátky jednorázově splatit a splacením jednorázově dlužné dluhopisy zrušit. Zrušit dluhopisy do té doby nelze, neboť jsou v držbě jejich majitelů. Prostředky opatřované pro splátku jistiny jsou podle zákona získávány z výnosů státních dluhopisů. Od doby opatření peněžních prostředků na splátku až do doby splacení splatné jistiny tedy musí na trhu existovat paralelně 2 dluhopisy.

Navrhovaný zákon povoluje, stejně jako v případě dluhopisů na splátku splatných jistin, získat prostředky z výnosu emitovaných dluhopisů podle navrhovaného zákona, avšak jejich účelem je odkoupit zpět od vlastníků dluhopisy před dobou splatnosti a okamžitě je (na základě § 20, odst.1, zákona č.190/2004 Sb., o dluhopisech) zrušit, čímž se zamezí souběžné existenci 2 dluhopisů. Realizací zpětných odkupů se výsledná cílová splátka jistin bude

snižovat o postupně zpětně odkupované dluhopisy, což je prvotním cílem navrhovaného zákona.

Cílem těchto operací je především omezení refinančního rizika, neboť nesplacení splatné jistiny včas a v plném rozsahu by mělo pro stát nedozírné dopady. Současným cílem je podpora likvidity státní pokladny a podpora řízení likvidity státních dluhopisů na sekundárním trhu. Pozitivní účinky zavedení techniky provádění zpětných odkupů jsou známy ze zemí OECD, které zpětné odkupy již realizují.

Realizace zpětných odkupů bude probíhat **podle nejlepší praxe zemí OECD** v této oblasti, tzn. vždy s nejvyšší transparentností (většinou reverzními aukcemi), na základě potřeb řízení státního dluhu a s objektivním následným informováním veřejnosti prostřednictvím tiskového oddělení ministerstva.

Navrhovaný zákon není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, ani s akty práva Evropské unie a je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Úrokové náklady a poplatky spojené s realizací zákonů o státních dluhopisových programech jsou řádně rozpočtovány v kapitole Státní dluh na běžný rok a jsou každoročně předmětem schvalování zákona o státním rozpočtu.

Navrhovaný zákon nemá přímé dopady na státní rozpočet České republiky ani žádné další hospodářské a finanční dopady.

Navrhuje se, aby tento zákon byl projednán a schválen podle § 90 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o zákon, který je technického charakteru a jeho vydání je ve smyslu ustanovení § 25 odst. 2 písm.a) zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, nezbytným předpokladem pro vydání státních dluhopisů na úhradu jistin střednědobých a dlouhodobých dluhopisů odkupovaných z trhu v roce 2007.

Zvláštní část

K § 1:

Státní dluhopisy se vydávají v souladu se Strategií financování a řízení státního dluhu na rok 2007. Odkupování vydaných státních střednědobých a dlouhodobých dluhopisů ze sekundárního trhu je standardním nástrojem, který používají všechny vyspělé země Evropské unie a OECD, jejichž kapitálový trh je vyspělý a likvidita na sekundárním trhu dostatečná. Ministerstvo financí z důvodu nedostatečné technické kapacity a informační podpory doposud nepoužívalo jiné formy realizace zpětných odkupů. Během roku 2006 byly nicméně vytvořeny veškeré technické předpoklady úspěšnou implementací integrovaného informačního systému pro řízení státního dluhu a finančního majetku státu a jeho funkční napojení na tržní informační terminály a vypořádací centrum České republiky. Ministerstvo financí bude využívat všechny techniky zpětných odkupů doporučených za nejlepší z praxe zemí OECD. Tento krok je umožněn tím, že Ministerstvo financí začíná aktivně používat širší

rozsah instrumentů uplatňovaných na kapitálovém trhu a dociluje tak větší efektivity při řízení státního dluhu.

Zavedení zpětných odkupů, výměn a repo operací se státními střednědobými a dlouhodobými dluhopisy na trhu před jejich splatností umožní pružnější řízení státního dluhu, zejména ve vazbě na minimalizaci refinančního rizika, podporu efektivity domácího finančního trhu a celkovou úsporu nákladů na financování státního dluhu.

Státní dluhopisový program je navržen v souladu se zákonem o dluhopisech. Jeho účelem je z výnosů této emise uhradit odkupované nebo vyměňované státní dluhopisy ze sekundárního trhu. Zákonné povolení bude použito pouze k tomuto účelu. Pokud budou odkoupeny nebo vyměněny státní dluhopisy v menším objemu než 10 mld. Kč, zbytek povolení zůstane nevyužit. O příslušné odkoupené nebo vyměněné částky se také sníží následná potřeba refinancování v letech splatnosti dluhopisů, se kterými byly tyto operace provedeny.

Doba splatnosti až 40 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona se navrhuje z důvodu, aby bylo možno vydávat dluhopisy s různou dobou splatnosti, i dlouhou dobou splatnosti a nedošlo ke kumulaci již stanovených splatností u předchozích dluhopisových programů do jednoho časového období.

K § 2

Navrhovaná doba nabytí účinnosti tohoto zákona již dnem jeho vyhlášení vyplývá z potřeby včasného zajištění příprav emisí, které budou vydány podle tohoto zákona.

V Praze dne 17. ledna 2007

předseda vlády

ministr financí